

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie	Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii <u>Transport materiału</u> <u>biologicznego do laboratorium</u>	I-LAB / 0-07 Wydanie 2
---	--	--------------------------------------

Opracował	Sprawdził	Zatwierdził	
Lidia Aftyka	Małgorzata Szyszkowska	Pełnomocnik ds. SZJ Jarosław Bakiera	Dyrektor Szpitala Gabriel Maj
podpis	podpis	podpis	podpis

ORYGINAL *	☐	Obowiązuje od : 01.02.2014r
EGZ. UŻYTKOWY*	☐	

* zaznaczyć x właściwie

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

1. Cel instrukcji.

Celem instrukcji jest zapewnienie standardowych warunków transportu materiału biologicznego oraz bezpieczeństwo osób odpowiedzialnych za transport materiału.

2. Zakres obowiązywania.

Procedura obowiązuje wszystkich zleceniodawców, pracowników transportujących materiał do laboratorium, pracowników i podwykonawców badań Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii.

3. Terminologia.

Użyto fachowego słownika dotyczącego transportu materiału biologicznego do laboratorium.

4. Szczegółowy opis zasady postępowania.

Próbki pobrane do zamkniętych szczelnie probówek lub przeznaczonych do tego celu pojemników, powinny być zabezpieczone przed działaniem czynników zewnętrznych. Transportowane najlepiej w statywach, umieszczonych w zamykanych, izolowanych termicznie i zabezpieczających przed dostępem światła pojemnikach zbiorczych w określonym czasie i dopuszczalnej temperaturze, zabezpieczających przed rozbiciem, przedziurawieniem pojemników z materiałem badanym. Transport w stojakach w pozycji pionowej zapobiega nadmiernemu kontaktowi krwi ze ściankami probówki, zmniejszając ryzyko wystąpienia hemolizy oraz zjawiska adsorpcji niektórych białek. Niewłaściwe przechowywanie materiału do badań lub zbyt długi czas jego transportu mogą powodować zafałszowanie wyników badań laboratoryjnych. Należy niezwłocznie dostarczyć materiał do ZDLKiM lub przed upływem 2 godzin od jego pobrania. Skierowania na badania powinny być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich kontakt z materiałem biologicznym. Próbki przywożone transportem samochodowym muszą być zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi w Szpitalu procedurami i zasadami bezpieczeństwa sanitarnego. Personel

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

transportujący materiał powinien być przeszkolony w zakresie zabezpieczania materiału do badań, a także zasad bezpieczeństwa i higieny pracy z materiałem potencjalnie zakaźnym.

Każdy materiał biologiczny pobrany od pacjenta jest uważany za materiał zakaźny i musi być traktowany jako potencjalne źródło zakażenia. Materiał do badań jest dostarczany przez upoważnione osoby, w zamkniętym pojemniku, oznakowanym „MATERIAŁ ZAKAŹNY”.

Uwaga! mocz i kał oddzielny pojemnik, nie transportować z innym materiałem do badań. Do pojemników transportowych nie wkładać skierowań.

Osoba transportująca materiał powinna być wyposażona w:

- rękawiczki jednorazowego użycia,
- oznakowany pojemnik do transportu materiału oraz torby termostatowe, zawierające wkłady chłodzące.
- termometr - wymagany do transportu materiałów do badań o specjalnych wymaganiach.

Osoba transportująca materiał odpowiednio oznakowany i podpisany w rękawiczkach jednorazowego użycia sprawdza zgodność przyjętego materiału do badań zgodnie z wypełnionym skierowaniem na wykonanie badań

- Następnie osoba upoważniona do transportu materiału w rękawiczkach jednorazowego użycia wkłada przygotowany do transportu materiał do pojemników transportowych w pozycji pionowej, tak aby podczas transportu nie mogły ulec przemieszczeniu.

Po zapakowaniu materiału osoba odpowiedzialna za transport materiału zdejmuje rękawiczki i wyrzuca je do pojemnika przeznaczonego na odpady medyczne ”zakaźne”, myje i dezynfekuje ręce.

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

Czas wykonywania badań zleczonych w trybie planowym nie przekracza 7 godzin. Wyniki oznaczeń wykonywanych w próbkach dostarczonych do Zakładu z poradni do godz. 10.00 są dostępne dla Zleceniodawcy w dniu przyjęcia materiału. Wyjątek stanowią rzadko zlecane analizy, które muszą być wykonywane w seriach oraz analizy, których technologia wymaga wielogodzinnej procedury. Czas wykonywania zleczonych badań uzależniony jest od rodzaju materiału oraz techniki wykonywania badania.

4. Transport materiałów do badań

4.1 Transport materiałów analitycznych

Materiał do badań powinien być transportowany do Działu Diagnostyki Laboratoryjnej w jak najkrótszym czasie, który nie może przekroczyć 2 godzin.

Transport i przechowywanie materiału do badań koagulologicznych

Dopuszczalny czas transportu w temp. pokojowej poniżej 2 godzin. Próbki transportujemy w szczelnie zamkniętych probówkach w temperaturze pokojowej 15-25°C, próbek nie chłodzimy, niska temperatura aktywuje czynniki krzepnięcia VII, XI, XII, co skróci odpowiednie czasy krzepnięcia.

W przypadku leczenia heparyną max. czas transportu materiału 1 godz. W przypadku pobierania krwi do próbek próżniowych zamknięte próbki można przechowywać 6-8 godz. w temperaturze pokojowej z wyjątkiem materiału pochodzącego od pacjentów leczonych heparyną (mrożenie $\leq - 20^{\circ}\text{C}$ osocza - trwałość 8 dni).

Stabilność próbki w temp. $\leq - 20^{\circ}\text{C}$ wynosi miesiąc. Należy je rozmrażać w ciągu 10 minut w temp. 37°C , przy czym należy przeprowadzić badanie przed upływem 8 godzin.

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

4.2 Transport materiałów mikrobiologicznych

MOCZ NA POSIEW

Mocz na podłożu transportowym (np. uromedium):

- przesłanie w temperaturze pokojowej, przechowywanie do czasu opracowania w temperaturze 37°C w cieplarni nr 2 wskazane przechowywać 24 – 48 godzin.

PRZYJMOWAĆ DO ODDZIELNEGO POJEMNIKA (czerwony pojemnik podpisany „MOCZ POSIEW” w cieplarni nr 2 na pracowni 1 stół „rejestracja materiałów”).

W przypadku braku możliwości pobrania próbki moczu ze środkowego strumienia (u niemowląt), mocz w woreczku (zaklejonym i umieszczonym w jałowym, zamkniętym pojemniku) dostarczyć do Zakładu – przesłać na uromedium.

WYMAZY POBRANE NA WYMAZÓWKI TRANSPORTOWE

Dostarczyć do Zakładu w temp. Pokojowej, do opracowania do 72 godzin od czasu pobrania materiału. Przechowywać w temperaturze pokojowej.

PLWOCINA, BAL (popłuczyny pęcherzykowo-oskrzelowe)

Pobraną materiał jak najszybciej dostarczyć do Zakładu .Przechowywać do opracowania w temperaturze 2-8°C do 48 godzin w lodówce nr 4.

MATERIAŁY POBRANE ŚRÓDOPERACYJNIE POBRANE DO STRZYKAWEK, JAŁOWYCH NACZYŃ

Dostarczone do Zakładu i przechowywane do czasu opracowania w temperaturze pokojowej.

KREW, PŁYNY USTROJOWE POBRANE DO BUTELEK Z PODŁOŻEM

HODOWLANYM

Inokulowane butelki hodowlane, które nie są natychmiast umieszczane w systemie Bact/ALERT należy przechowywać w temperaturze pokojowej nie dłużej niż 36 godzin przed umieszczeniem w systemie.

PŁYN MÓZGOWO RDZENIOWY

Natychmiast przesłać do Zakładu zachowując temp 37 °C. Czas transportu nie powinien przekraczać 10 minut od pobrania. Przechowywać w cieplarni do czasu opracowania.

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

KAŁ W KIERUNKU BADAŃ PARAZYTOLOGICZNYCH

Pobrane próbki przechowywać w zamkniętym pojemniku w chłodnym miejscu do czasu wykonania badania w temp. 2-8°C (lodówka nr 4). Transport do Zakładu w temp pokojowej.

KAŁ W KIERUNKU ROTA-ADENO WIRUSÓW (BADANIE LATEKSOWE)

Po pobraniu próbki należy ją niezwłocznie dostarczyć do Zakładu w temperaturze pokojowej w celu wykonania testu/w przypadku opóźnień schłodzić do czasu transportu. W przypadku braku możliwości wykonania oznaczenia próbki należy przechowywać w lodówce nr 4 w temperaturze

2-8°C przez okres do 72 godzin.

KAŁ W KIERUNKU C.DIFFICILE TOXIN A&B

Próbki należy przesłać do Zakładu w temperaturze pokojowej jak najszybciej po pobraniu.

Próbki mogą być przechowywane do 72 godzin od momentu pobrania w temperaturze 2-8°C w lodówce nr 4.

KAŁ W KIERUNKU GIARDIA LAMBLIA

Szybki transport dopuszczalny w temperaturze pokojowej. Próbki kału powinny być przechowywane w temperaturze 2-8°C zaraz po pobraniu i poddane procedurze testu przed upływem 48 godzin. Dłuższe przechowywanie możliwe po zamrożeniu w temperaturze -20°C (zamrażalnik lodówki nr 9 na Pracowni Koagulologicznej).

SUROWICE DO BADAŃ Z SEROLOGII INFEKCYJNEJ

Próbki należy przesłać do Zakładu w temperaturze pokojowej jak najszybciej po pobraniu.

Surowice mogą być przechowywane do 72 godzin od momentu pobrania w temperaturze 2-8°C w lodówce nr 4.

4.3 Osoba odpowiedzialna za przyjęcie materiału sprawdza temperaturę w pojemniku transportowym.

4.4 Wyjmuje materiał z pojemnika, rozdziela, sprawdza stan materiału i jego zgodność ze skierowaniami.

4.5 Wszystkie nieprawidłowości i błędy zostaną odnotowane jako błędy przedlaboratoryjne.

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

5. Dezynfekcja i mycie pojemników transportowych oraz wkładów chłodzących.

- Osoba odpowiedzialna za transport materiału przeprowadza dezynfekcje i mycie pojemników transportowych oraz wkładów chłodzących po każdym użyciu oraz każdorazowo w razie potrzeby.

Pojemniki transportowe przechowywane są w wyznaczonym miejscu, wkłady chłodzące w zamrażarce.

Osoba upoważniona do przyjęcia materiału w punkcie przyjęć w laboratorium może odmówić przyjęcia materiału do badań jeżeli:

- materiał został pobrany do nieodpowiednich probówek,
- próbki są pobrane do uszkodzonych lub niezamkniętych pojemników,
- próbki lub pojemniki są zabrudzone materiałem zakaźnym.

6. Transport materiału biologicznego poza szpital – transport zewnętrzny

Pracownik ZDLKiM przyjmujący materiał biologiczny zgodny ze skierowaniem na badanie wysyłkowe rejestruje zlecenie, generuje kartę wysyłki w systemie e-lab, drukuje ją, następnie umieszcza w Księdze Badań Wysyłkowych. Powiadamia dział administracji lub kurierów odpowiednich zleceniobiorców o transporcie, a w razie potrzeby właściwie przechowuje materiał biologiczny.

Dział Gospodarczy zabezpiecza osoby upoważnione do transportu materiału we wszystkie materiały potrzebne do prawidłowego i bezpiecznego transportu materiału.

Rutynowo odbiór materiału biologicznego z laboratorium przez kierowców odbywa się w godzinach 9:00-9:30 lub zgodnie z zapisami dotyczącymi odbioru materiału do badań

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

laboratoryjnych zawartymi w poszczególnych umowach podpisanych z zewnętrznymi zleceniobiorcami.

- Osoba odpowiedzialna za transport kontroluje temperaturę transportu materiału w pojemnikach transportowych wg procedury transportu materiału do badań
- Dbą o terminowe dostarczenie materiału do badań do laboratorium zewnętrznego zgodnie z aktualnymi procedurami.

Przymywanie materiału do badań laboratoryjnych

Materiał do badań przyjmowany jest w godzinach pracy Zakładu (24- godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu).

Materiał do badań laboratoryjnych pobrany w odpowiednie pojemniki musi zawierać dane umożliwiające identyfikację próbki:

- imię i nazwisko pacjenta,
- oddział.

Osoba pobierająca i opisująca materiał autoryzuje powyższą czynność podpisem na zleceniu, potwierdzając pobranie materiału zgodnie z wymaganiami proceduralnymi (data, godzina i czytelny podpis osoby pobierającej materiał do badań).

W przypadku braku imienia i nazwiska pacjenta na próbce – próbka zostaje odrzucona.

Nieprawidłowe oznakowanie pobranego materiału należy zgłosić pielęgniarce pobierającej lub osobie odpowiedzialnej, pełniącej dyżur na oddziale, gdzie wystąpiły nieprawidłowości i powyższy fakt zarejestrować w Księdze Niezgodności.

<p>Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie</p>	<p>Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Koagulologii i Mikrobiologii</p> <p><u>Transport materiału biologicznego do laboratorium</u></p>	<p>I -LAB / 0-07</p> <p>Wydanie 2</p>
--	--	--

7. Dokumenty związane.

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 23.03.2006 z nowelizacjami z 2009r. w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz.U.06.61.435)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 03.11.2004 r. w sprawie wykazu zabiegów i czynności polegających na pobraniu od pacjenta materiału do badań laboratoryjnych
- Norma PN-EN ISO 15189 “Laboratoria medyczne – specyficzne wymagania dotyczące jakości i kompetencji.”
- Materiały informacyjne firmy dostarczającej probówki do pobierania materiału.